

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrjâk a vizsgalâpra a helyes vâlasz betûjât az âlâbbi esetekre vonatkozâon. Egyetlen vâlasz lehet helyes.

1. L. Blaga ârtâkelâsâben az emberi lêtezâs ârtelme a kâvetkezâben âll:
 - a. a szociabilitâsban
 - b. az egyenlâ esélyek principiumâban
 - c. az ônmagêrt való felelâssâgben
 - d. az alkotâi sorsban
2. Azon elméletek, amelyek alapjât a *jâ* és a *rossz* fogalmâi képezik a kâvetkezâk:
 - tudomânyos elméletek
 - erkâlcsi elméletek
 - episztemológiai elméletek
 - az igazsâg elméleteti
3. Etikâi szempontbâl, egy ellentmondâsos problematikât az *eutanâziât* is beleârtve, explicit mâdon a kâvetkezâ etikâtípus veti fel:
 - a deontológiai etika
 - az alkalmazott etika
 - a hedonizmus
 - az eudaimonizmus
4. Âltalânos ârtelemben a *szabadsâg* a kâvetkezâre vonatkozik:
 - a megszorítások hiányâra
 - szâmos korlâtozâsra
 - a megszorítások jelenlétére
 - a jogok betiltâsâra
5. A târsadalomban a jâ egyûttélâs ârdekében, a szabadsâg a kâvetkezâvel asszociâlható:
 - a diktâtûrâval
 - a széppel
 - a kellemessel
 - a felelâssâggel
6. A gyereknevelâsi szabadsâghoz való jog:
 - egy negatív jog
 - egy természetes jog
 - egy alapvetâ jog
 - egy pozitív jog
7. J. P. Sartre filozófus ûgy véli, hogy:
 - az ember szabadsâgra íteltetett
 - az emberi lény a megszorításoktâl függ
 - az ember korlâtozott szabadsâgnak van alárendelve
 - az emberi lét az istenségtâl vezérelt

8. Az egyéni szabadság korlátozása csak akkor legitim, ha:
- a. megelőzik mások szabadságának a megsértését
 - b. az állami hatalom növelését célozza meg
 - c. a politikai hatóság növelését kívánja
 - d. megpróbálja az állampolgárok alárendelését
9. Im. Kant felfogásának megfelelően az erkölcs alapja:
- a. a kategorikus imperativus
 - b. a boldogság maximalizálásának az alapelve
 - c. hasznosság
 - d. pragmatizmus
10. A negatív jogok biztosításának köszönhetően az egyén szabadsága védett:
- a. a szabad döntéssel szemben
 - b. az isteni beavatkozással szemben
 - c. a sorssal szemben
 - d. az állam beavatkozásával szemben

II. TÉTEL (30 pont)

A. A baloldali oszlopban a politikai filozófiára vonatkozó sajátos fogalmak és elméletek vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó igaz állítások. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását.

a. Liberalizmus	1. Arra az elvre vonatkozik, melynek megfelelően a társadalom alá kell vesse magát az államnak.
b. Politikai filozófia	2. Feltételezi, hogy az állam fő feladata az egyéni jogok és szabadságjogok biztosítása.
c. Demokrácia	3. Az episztemológiai elméletek kategóriájának a részét képezi.
d. Etatizmus	4. Elemzi a kormányzás alapjait és céljait, a hatalom gyakorlását, a kormányzat jogait és kötelezettségeit, a kormányzati formákat stb.
	5. Nyomatékosítja a <i>nép hatalmát</i> .

16 pont

B. Érveljenek, körülbelül tíz sorban, az állami hatalom korlátozásának szükségessége mellett, vagy ellene.

8 pont

C. Alkossanak egy példát, amelyben nyilvánvalóvá teszik az állam szerepét/fontosságát az egyéni szabadságjogok garantálásában.

6 pont

III. TÉTEL (30 pont)

A. Olvassák el figyelmesen az alábbi szövegrészt:

„Az emberek el kell gondolkodjanak azon a három dologon, amit magukban felfedeznek. Ez a három dolog nem azonos a Szentháromsággal, de megemlítem őket, hogy az emberek kutassák, mennyire különböznek egymástól. A három dolog, amelyről beszélek: létezés, megismerés és akarat. Én vagyok, én megismerek, én akarok. Olyan lény vagyok, amely megismer és akar; én tudom, hogy vagyok és akarok; én akarok lenni és megismerni. Ebben a háromban az élet elválaszthatatlan egységes élet, egységes lélek, egységes lényeg; s noha e három dolog elválaszthatatlan, és mégis nagyon különböznek.”
(Szent Ágoston, Vallomások)

Válaszoljanak az alábbi kérelmekre:

1. Az adott szöveg alapján említsék meg a *belső ember* két jellemzőjét! **4 pont**
 2. Tegyük nyilvánvalóvá körülbelül féloldalas terjedelemben az *emberi természet* és *megismerés* fogalmi közötti összefüggést! **10 pont**
 3. Fogalmazza meg személyes véleményüket a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **4 pont**
- B. Tudván azt, hogy a *filozófiának nevelési célja van az életre vonatkozóan*:
1. Körülbelül öt sorban érveljenek az adott kijelentésben szereplő filozófiai elv mellett! **6 pont**
 2. Egy konkrét példával szemléltessenek egy olyan helyzetet, miszerint a filozófia befolyásolhatja a személyes döntéseket! **6 pont**